

BELEIDSPLAN BRANDPUNT AMSTERDAM STAD

2018 - 2022

Versie: 3 februari 2018

HOOFDSTUK 1: De Hoofdlijnen

Begin 2016 heeft de Kerkenraad (KR) ingestemd met het Beleidsplan 2017 -2021. De verschillende brandpunten van de ELGA kregen hierin binnen randvoorwaardelijke kaders een grotere beleidsmatige en financieel vrijheid. In het mediationproces is hierop voortgeborduurd. Eerst moest ieder brandpunt een houtkoolschets opstellen en vervolgens moest de schets in een beleidsplan met een tijdshorizon van vier jaar worden uitgewerkt.. Het beleidsplan moest volgens een vastgesteld format worden opgesteld om ze onderling vergelijkbaar te maken. Hieronder treft u het beleidsplan van Brandpunt Amsterdam Stad aan.

1.1 Vertaling missie ELGA naar Brandpunt Amsterdam Stad

De missie van de ELGA - verwoordt in het missie-visie document - luidt:

“Het is onze missie om het vuur van de Reformatie brandend te houden en zo onze traditie steeds opnieuw van betekenis te laten zijn in onze tijd en wereld. Dit doen we in dialoog met een uitgesproken seculiere samenleving die noodlijdend op zoek is naar spiritualiteit en zingeving”.

Vertaald naar het brandpunt Amsterdam Stad (BAS) betekent dit dat wij het evangelie willen verkondigen in een seculiere stad. Deze context daagt ons uit om nieuwe vormen van kerkzijn en kerkelijke presentie te ontwikkelen, inspeland op sociaal maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften.

Het unieke van BAS is het feit dat zij primair een citykerk is, d.w.z. geen kerk die is ingebed in een buurt, maar in het centrum van de stad, waar mensen vanuit de hele stad en de regio naar toe komen. Naast de citykerk-functie van de OLK hebben wij twee ankerplaatsen in de stadsdelen West (Augustanahof) en Zuid (Maarten Lutherkerk), die zijn bedoeld om ook in de wijken diaconaal, pastoraal en missionair zichtbaar te blijven. Andere plekken in de stad zijn de Lutherhof, de Wittenberg en Noord. Wij werken op die plaatsen nauw samen met de Diaconie en met buurtorganisaties.

De diensten en activiteiten zijn zowel gericht op eigen lutheranen, als ook op zinzoekers uit de stad en regio. Een voorbeeld hiervan: al decennia geleden werd door de ELGA het Pastoraal Centrum opgericht, nu het Huis op het Spui, dat een brug moest slaan tussen de lutheranen en de rand- en buitenkerkelijken en de nieuwe spirituelen*.

Onze gemeente heeft enkele duidelijke, unieke kenmerken:

1. Zij is geworteld in de lutherse traditie en heeft een grote openheid naar de samenleving en stad, kunst en cultuur (voorbeelden: concerten, lutherse missen, een avond voor alle zielen, activiteiten in het kader van LHBTQI onderwerpen, vluchtelingen crisis e.a.). Het motto “onderzoek alles en bewaar het goede’ is bij uitstek op haar van toepassing;
2. Zij wordt gekenmerkt door een open en gastvrije sfeer. Wij zijn ondogmatisch en er is ruimte voor diverse vormen van geloofsbeleving;
3. Slechts een deel van de kerkgangers is luthers, het merendeel is oorspronkelijk afkomstig van andere denominaties of zijn buitenkerkelijken en nieuwe spirituelen;

* nieuwe spirituelen zoeken spirituele wijsheid in zichzelf en menen dat alle religies uit dezelfde eeuwige bron afkomstig zijn. Veel nieuwe spirituelen zijn bezig met alternatieve geneeswijzen, healing en met spirituele praktijken als meditatie en yoga. Zij zijn/voelen zich niet verbonden aan een religieuze, spirituele of levensbeschouwelijke instelling of groepering.

4. Zij is laagdrempelig in die zin dat mensen gemakkelijk binnenlopen (ook mede dankzij zaterdagmiddagopeningen en concerten) en nieuwe bezoekers worden gastvrij en belangstellend ontvangen. Men kan gemakkelijk aansluiting vinden en bij de gemeente gaan horen als men dat wil;
5. Zij werkt in de Heilige Vierhoek (H4H) samen met buurtkerken van andere kerkgemeenschappen: de Krijtberg (R.K), de Doopsgezinde kerk en de English Reformed Church (Begijnhof) en participeert actief in de Raad van Kerken in Amsterdam;
6. Onze gemeente weet zich deel van een groter geheel: de lutherse wereldkerk en wereldfederatie, de wereldwijde lutherse familie. Daarmee ten dele samenhangend:
7. Er zijn nogal wat kerkgangers die oorspronkelijk een andere nationaliteit hebben: Surinaams, Duits, Amerikaans, Tsjechisch, Egyptisch etc.;
8. De Oude Lutherse Kerk is de "hoofdkerk" van Luthers Nederland.

1.2 Onze prioriteiten

Uit het bovenstaande komen een drietal prioriteiten voort:

1. De kern van ons gemeentezijn is het verkondigen van het evangelie in woord en sacrament. Dit gebeurt voor een belangrijk deel in de eredienst, gekenmerkt door een hoge kwaliteit van prediking en muziek en een toegankelijke liturgie. Dit niveau willen wij handhaven;
2. De missionaire openheid naar stad, cultuur en samenleving in de diensten en activiteiten zijn al jaren een prioriteit en wij blijven ons hiervoor inspannen. Daaraan gekoppeld vinden wij gastvrijheid een grote waarde in onze gemeente: wij blijven die optimaliseren en zoeken naar wegen om belangstellenden te binden;
3. Het bieden van ruimte en verdiepen van zingevingsvragen, spiritualiteit en geloof (Huis op het Spui, bijbelcursussen), zowel in de OLK als in de ankerplaatsen.

1.3 Werkzaamheden samenhangend met het voortbestaan en de continuïteit.

De drie bovenstaande prioriteiten zijn in feite te zien als doelen voor ons voortbestaan en onze continuïteit.

Voor de realisatie van deze doelen zijn naar ons idee een zevental basisvoorwaarden nodig:

- a. erediensten van hoge kwaliteit, waarbij liturgie, muziek en spiritueel gehalte naar vorm en inhoud in balans zijn
- b. goed georganiseerd pastoraat
- c. aantrekkelijke, zinvolle en wervende activiteiten op het gebied van muziek, zingeving, geloof en spiritualiteit met ruimte voor experimenten en nieuwe ontwikkelingen
- d. voldoende personele draagkracht in de vorm van professionals en vrijwilligers voor bestuurlijke en operationele werkzaamheden
- e. goede interne en externe communicatie
- f. voldoende financiële middelen
- g. inzicht in de wensen en behoeften van onze gemeenteleden, kerkgangers en deelnemers aan activiteiten

Op dit moment wordt aan deze basisvoorwaarden min of meer voldaan. Een aantal zaken lopen goed, andere lopen minder. De zaken die goed lopen moeten we borgen. Zaken die minder goed lopen moeten we kritisch tegen het licht houden en op nut en noodzaak beoordelen. Ons brandpunt moet in de komende vier jaar in organisatorische zin de nodige inspanningen verrichten om de "basis op orde" te brengen en deze ook op orde te houden. Voor het aanbrenge van focus in de inspanningen is het goed om onze sterke en zwakke kanten te benoemen.

Onze **sterke kanten** zijn:

- goede erediensten
- een prachtige locatie, een prachtig gebouw, zeer goed bereikbaar met openbaar vervoer
- een groot aantal betrokken vrijwilligers
- veel en divers aantrekkelijk aanbod aan activiteiten
- goed functionerende nieuwsbrieven
- in principe voldoende budget voor activiteiten

Onze **minder sterke kanten** zijn

- geen goed georganiseerd pastoraat
- de zichtbaarheid van de Brandpuntraad naar de gemeente
- we zijn onvoldoende in staat nieuwe belangstellenden vast te houden en te binden. We hebben geen 'groeiplan' en er is te weinig aanbod op gebied van geloofsoverdracht en geloofsonderricht, zoals een basis instapcursus christelijk geloof en doorstap cursussen
- het bestuurskader is te gering in aantal
- de externe communicatie (website functioneert nauwelijks)
- we hebben onvoldoende inzicht in de behoeften van onze gemeenteleden en bezoekers
- een scherpe profilering van ons citykerk karakter
- we genereren te weinig levend geld

Op de **korte termijn (0 – 2 jaar)** willen we prioriteit geven aan het versterken van de volgende basis voorwaarden:

- organiseren van een goed pastoraal bezoekwerk (van ad-hoc --> structurele aanpak)
- verbeteren van de externe communicatie
- versterken van de personele draagkracht
- onderzoeken van de behoeften van de gemeenteleden en kerkgangers
- nadere cijfermatige analyse van onze gemeenschap (aantallen en subgroepen: belijdende leden, doopleden, blijkevers en overigen)
- opstellen van een groeiplan om nieuwe belangstellenden vast te houden en te binden
- het - in overleg met de kerkrentmeesters – genereren van meer levend geld .

1. 4. Andere activiteitengebieden

Als er voldoende aandacht aan de basisvoorwaarden voor de korte termijn is, ontstaat er ruimte voor het versterken van de basisvoorwaarden voor de **middellange termijn (2 – 4 jaar)**:

- benutten van kansen in eigen huis: hofjes, Wittenberg
- realiseren van een aanbod voor jongeren/kinderen
- verbeteren samenhang van liturgie en diaconie
- uitbouwen van het wereldkerk karakter en de relatie met de Lutherse Wereldfederatie
- uitbouwen centrum voor geloof en spiritualiteit (Huis op het Spui)
- aansluiten bij het Netwerk Citykerken Nederland (uitwisselen van ervaringen met andere citykerken over het manieren om inhoud geven aan spiritualiteit en cultuur t.b.v. een breed publiek)

HOOFDSTUK 2: Activiteitenplan 2018-2019

Voor onze continuïteit en voortbestaan blijven we activiteiten doen waar we goed en succesvol in zijn. Zo is er nu een goed functionerende cantorij, die borgen we en breiden we uit indien mogelijk. We handhaven de lutherse missen, het projectkoor, de jaarlijkse Grunniger dainst, onze activiteiten in kader Gay Pride etc. We blijven ook inspelen op actualiteit, zoals het openstellen van de kerk bij grote rampen en crisis.

Tegelijk is er de indruk dat er teveel activiteiten zijn. We gaan onze lopende “going-concern” activiteiten inventariseren, kritisch bekijken en focussen op een beperkter aantal prioriteiten. Dit gaan we doen aan de hand van criteria/vragen als: wat is de relatie met ons kerkzijn? Zijn de activiteiten geheel of gedeeltelijk kostendekkend? Wat leveren ze onze gemeente op? Naar verwachting zal dit leiden tot een vermindering van activiteiten.

Naast een herbezinning op de “go-ing concern” activiteiten hebben we voor onze continuïteit en voortbestaan in de komende twee jaar een extra inspanning te leveren. We hebben deze hieronder geordend in de vorm van vijf speerpunt-projecten, alle vijf te zien als de eerste inspanning om de “basis op orde” te brengen. De projecten moeten in 2018 zijn afgerond; in 2019 moeten ze volledig zijn geïmplementeerd.

Project	Omschrijving	Gereed
1. Verbeteren interne en externe communicatie	De interne en externe communicatie behoeft verbetering. Startpunt is het instellen van een werkgroep die een pragmatisch communicatieplan gaat opstellen. In dit plan komen onder meer aan de orde: benoemen van doelgroepen, aanbrengen van samenhang in de verschillende communicatiemiddelen (website, nieuwsbrieven, gemeentebblad) en het regelen van een aantal organisatorische aspecten. Het opzetten van een nieuwe aantrekkelijke en optimaal functionerende website heeft daarbij topprioriteit. Hiervoor wordt een extern professioneel bureau ingeschakeld.	1-e kwartaal 2018
2. Organisatie goed pastoraat	Het huidige pastoraat is ad-hoc georganiseerd. Nodig is een structurele planmatige aanpak. In het eerste kwartaal van 2018 start een training pastorale gespreksvoering voor ca. 9 vrijwilligers, die samen met de predikanten pastoraal bezoekwerk (gaan) doen. Parallel aan de training wordt een plan uitgewerkt voor de systematische aanpak. Input hiervoor komt onder meer uit de ledenadministratie, en kennis van predikanten en ambtsdragers over de behoefte van gemeenteleden en kerkgangers.	2-e kwartaal 2018

3. Versterken personele draagkracht	We hebben een groot aantal betrokken vrijwilligers, die we dankbaar blijven koesteren. Het bestuurskader onder de vrijwilligers is echter te gering in aantal. We gaan een plan opstellen voor het aantrekken en behouden van hoger kader voor bestuur en beleid. Daarnaast letten we goed op het behoud van voldoende professionals.	2-e kwartaal 2018
4. Onderzoek naar behoeften van gemeenteleden en kerkgangers	Ons inzicht in de behoeften van gemeenteleden en kerkgangers is fragmentarisch. We willen m.b.v. het instrument "survey-monkey" een meer systematisch beeld krijgen. De uitkomsten van dit onderzoek willen we in een gemeenteavond bespreken.	3-e kwartaal 2018
5. Opstellen groeiplan voor binden en vasthouden van nieuwe belangstellenden	Onze gemeente is laagdrempelig in de zin dat mensen gemakkelijk binnenlopen en nieuwe bezoekers gastvrij en belangstellend worden ontvangen. Het ontbreekt ons echter aan een systematische aanpak om te belangstellenden te binden en vast te houden. We willen hiervoor een "groeiplan" opstellen. Elementen hierin zijn onder meer: het samenstellen van een vernieuwd welkomst/infopakket (gemeenteblad, brief, folders over kerk, diaconie), het ontwerpen van een instapcursus christelijk geloof.	3-e kwartaal 2018

Het activiteitenplan 2020 – 2021 (gericht op de middellange termijn) gaan wij in het 2-e halfjaar van 2019 opstellen.

HOOFDSTUK 3: RANDVOORWAARDEN

Het verwezenlijken van onze prioriteiten en plannen is alleen mogelijk als aan een aantal randvoorwaarden is voldaan. Hieronder gaan wij hierop nader in.

Organisatie en bestuurskracht

In ons brandpunt is de Brandpuntraad (BPR) verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling, de activiteitenprogrammering en de organisatie/uitvoering van allerlei operationele taken. De raad bestaat momenteel uit 13 leden: 2 predikanten, 3 ouderlingen, 5 diakenen, 3 niet-ambtsdragers (waaronder de voorzitter). De voorzitter en de secretaris vervullen een trekkende rol. De raad komt maandelijks bij elkaar op de derde woensdagavond van de maand (uitgezonderd juli en augustus) en houdt een a twee keer per jaar een heiochtend. Met elkaar beschikken de leden weliswaar over de benodigde competenties (beleidsontwikkeling, programmering, procesvaardigheden en uitvoerende operationele vaardigheden), maar in kwantitatieve zin is er een tekort aan inzetbare uren (tijd) voor het beleidsontwikkende en bestuurlijke werk. Dit werk komt neer op te weinig mensen en is daarmee kwetsbaar. Met het bovengenoemde speerpuntproject "Versterken personele draagkracht" gaan wij hieraan werken.

Menskracht

Naast de menskracht in de BPR beschikken we over een groot netwerk van trouwe vrijwilligers (ca. 40 mensen) voor allerlei uitvoerende operationele taken: gastvrouwen/heren, koffieschenkers, collectanten, lectoren etc. Deze vrijwilligers blijven wij motiveren, instrueren en fêteren, kortom blijven binden.

Wij gaan er vanuit dat de inzet van de betaalde professionals (predikanten, koster) en de ondersteuning van het Kerkelijk Service Bureau de komende vier jaar minimaal gelijk blijft.

Financiële middelen: activiteitenbudget

In de begroting van de ELGA is voor BAS een jaarlijks activiteitenbudget opgenomen van € 13.000,-. Dit budget is in de afgelopen jaren ieder jaar overschreden. De overschrijding wordt primair veroorzaakt door het eigen gedrag en de werkwijze van de BPR: we hebben geen onderbouwde activiteitenbegroting en we sturen niet actief op de inkomsten en uitgaven. De BPR heeft echter de ambitie om het activiteitenbudget beter te sturen, zowel wat betreft de inkomsten als wat betreft de uitgaven. We pakken dan onze eigen verantwoordelijkheid.

In januari 2017 heeft de BPR al twee besluiten genomen voor een betere sturing van het activiteitenbudget. Ten eerste het besluit om een inhoudelijk goed onderbouwde begroting op te stellen en de begrotingsposten te laten aansluiten bij de systematiek van de ELGA begroting. Ten tweede het invoeren van het principe van budgethouderschap. Eerder hebben we al besloten dat iedere bijzondere activiteit/project/evenement in principe kostendekkend moet zijn.

Om persoonlijke redenen (zwangerschap en ziekte) konden de aangewezen leden van de BPR deze financiële verantwoordelijkheid in 2017 niet oppakken. Voor 2018 gaat dit wel gebeuren.

Financiële middelen: bijdrage uit de ELGA begroting

Het grootste deel van de kosten van BAS (huisvesting, lonen- en salarissen, facilitaire ondersteuning, opleidingen etc.) wordt bekostigd via de ELGA begroting. Deze zijn voor BAS in belangrijke mate randvoorwaardelijk.

Voor de continuïteit en voortbestaan van BAS hebben wij in 2018 vanuit deze begroting behoefte aan financiële middelen voor een viertal projecten:

Project	Raming Investering	Raming jaarlijkse kosten
1. Training pastorale gespreksvoering	€ 500,--	-
2. Opstellen communicatieplan en bouwen nieuwe website	€ 2.500,--	p.m.
3. Realiseren van een streamingsfaciliteit (voor kerkdiensten en evenementen)	€ 4.000,-- *	p.m.
4. Aanschaf van een basis-set evenementenverlichting in de OLK	€ 2.000,--	-

* De Diaconie is in principe bereid 50% mee te betalen

Te zijner tijd zal de BPR voor ieder project een specifieke aanvraag, voorzien van offertes, bij het Dagelijks Bestuur en bij het College van Kerkrentmeesters indienen.

Financiële middelen: het genereren van meer levend geld

Het genereren van meer "levend geld" zien wij primair als een verantwoordelijkheid van het College van KRM. Uiteraard wil BAS met het College samenwerken en meedenken over de strategie om bij de atypische doelgroep van een citykerk meer levend geld op te halen.

HOOFDSTUK 4: EVALUATIE ASPECTEN

Het is goed jaarlijks de voortgang van de uitvoering van het beleidsplan te evalueren. Een geschikt moment hiervoor is de maand oktober. De uitkomsten van de evaluatie kunnen worden verwerkt en meegenomen in het activiteitenplan en de activiteitenbegroting voor het volgende kalenderjaar. Voor een goede inpassing in de ELGA begrotingscyclus dienen de genoemde drie deelproducten uiterlijk 1 november bij het DB en het College van KRM te worden ingediend.

Evaluatievragen dienen vooraf te worden geformuleerd en niet op het moment van evaluatie. Anders bestaat de neiging de evaluatie naar de conclusies toe te schrijven. Onze evaluatievragen zullen wij de komende maanden - samen met de andere twee brandpunten van de ELGA - nog nader formuleren.